

Hogepriester

Zondag 26 april 2026, Christus Triumfatorkerk

Voorganger ds. Jaap van den Akker

Lezingen: Genesis 14: 17-20 en Hebreëën 4:14 – 5: 10

KOMEN

- Aanvangslied 'Zing nu de Heer, stem allen in' (Lied 654: 1 en 5)
- Moment van Stilte
- Begroeting en bemoediging
- Psalm van de zondag Psalm 110
Zingen 110: 1
Lezen Psalm 110: 1-4
Zingen 110: 4
- Kyriëgebed
- Glorialied Psalm 105: 1 en 2

WOORD

- Voor de kinderen
Gebed
Gesprek: Boos kijken
Lied met de kinderen 'Kijk eens uit je doppen!' (Zitten of Opstaan II, 2)
- Hebreëën (2)
We lezen zo meteen verder uit Hebreëën.
Een stukje verderop in dit wonderlijke boekje achterin de bijbel.
Deze keer wordt Jezus vergeleken met de hogepriester uit de tempel in Jeruzalem én met Melchisedek, die in de Psalm die we net zongen priester voor eeuwig wordt genoemd.
In de preek gaat het over de hogepriester. Hier eerst even iets over Melchisedek – in aanvulling op wat ik al in de nieuwsbrief schreef.
Melchisedek is een wat schimmig figuur in de bijbel. Hij wordt maar op drie plaatsen genoemd in de bijbel en alle drie die plaatsen klinken hier vandaag. De Psalm. Zo meteen Genesis 14 en daarna dus Hebreëën.
Deze Melchisedek – het betekent God is rechtvaardig – is priester en koning in Salem, in Kanaän, en hij ontmoet in Genesis 14 Abraham. En dat verhaal is in de Bijbel een eigen leven gaan leiden. Melchisedek is een soort oer-priester van de God van Israël geworden. Hij wad er al vóór er een tempel was, of er überhaupt van priesters sprake was en laat zijn woonplaats Salem nu in de bijbel worden gezien als voorloper van Jeruzalem.
Zo heeft Melchisedek een mythische status verworven. Als door God zelfs aangewezen priester – priester voor eeuwig – nog voor er van een tempel of Jeruzalem sprake was.
Deze priester-voor-eeuwig zorgt voor vrede en gerechtigheid – en zo lijkt hij in functie en opdracht op Jezus.
Melchisedek treedt op in Genesis 14, als een priester die er opeens is, voor Abraham, als die met frisse tegenzin zijn neef Lot heeft bijgestaan in een oorlog in Kanaän.
We gaan dat verhaal eerst lezen.
- Schriftlezing Genesis 14: 17-20
- Lied: 'U kennen uit en tot u leven' (Lied 653: 1 en 4)
- Schriftlezing Hebreëën 4:14 - 5:10
- Lied: 'Alles wat over ons geschreven is' (Lied 536: 2, 3 en 4)
- Preek
We moeten weer even door de taal van de schrijver van de Hebreëën brief heen prikken, voor ook dit gedeelte tot leven komt. Want het kost misschien wat moeite, maar het gaat echt ergens over vandaag. Onze inspanningen zullen aan het einde van de preek de moeite waard blijken, denk ik.

Want de schrijver snijdt het belangrijkste onderdeel van ons geloof aan.

Hij stelt de vraag: wat is nu eigenlijk het unieke van Jezus?

En hij geeft meteen ook glashelder antwoord. U kunt het zo op de achterkant van een luciferdoosje schrijven als geloofsbelijdenis:

Wij mogen zonder schroom Gods troon naderen, omdat God in Jezus al onze zwakheden kent, daar kunnen we hulp, barmhartigheid en genade vinden.

Oké daar moet je een behoorlijk groot luciferdoosje voor hebben.

Iets korter zou zijn: *God is ons genadig, omdat hij in Jezus allang onze zwakheden kent.*

De brief aan de Hebreëën gaat over het unieke van het christendom.

Wij hebben Jezus!

En wie is Jezus? Mens als u en ik – met een familie, met vrienden, met liefde en zorgen. Met honger en vrijheid, verdriet en plezier. Die Jezus van Nazareth is “de hemelsferen doorgegaan”.

Dat is wat ingewikkelde taal om te zeggen dat Jezus zowel thuis is in onze wereld als in Gods wereld. Hij is het gordijn dat aarde en hemel van elkaar scheidt, het grote gordijn dat ons mensenbestaan afschermt van Gods ontoegankelijke licht, dat gordijn is Jezus gepasseerd. Hij kan om het hoekje kijken. Jezus is de schakel tussen God en mensen.

Hij is zoon van mensen en zoon van God.

Zo is hij hogepriester. Hij is door het heilige gegaan, naar het daarachter gelegen heilige der heiligen. Zo als de hogepriester in de tempel doet. Hij heeft het voorhangsel in het huis van God doen scheuren. Hij heeft God bereikt en is bij God.

Als hogepriester is hij de verbindingsofficier tussen het alledaagse leven en het heilige. Zo heeft hij de toegang geopend tot Gods genade en barmhartigheid. Want dat is taak van de hogepriester in de tempel in Jeruzalem. Eén keer per jaar passeert hij het heilige voorhangsel tussen het heilige en het heilige der heiligen en verbindt hij twee werelden: hemel en aarde. Het menselijke en het goddelijke. De wereld van de onafheid, de gescheidenheid en het rumoer, met de wereld van de Eeuwige, van de oneindigheid, van liefde en rust en licht.

Als de hogepriester op grote verzoendag het voorhangsel passeert dan staat hij daar met zijn eigen menselijke feilbaarheid en met alle troebele onafheid van de hele gemeenschap in de heilige aanwezigheid van de Eeuwige. Hij verbindt dan en daar die twee werelden.

Even wordt de scheiding tussen God en mensen opgeheven. Ieder mens die tot hogepriester wordt gekozen, behartigt de belangen van de mensen bij God: hij brengt gaven en offers voor hun zonden. Niets menselijk was deze hogepriester vreemd, zo kon hij solidair zijn met het volk. Jezus wordt hier hogepriester genoemd, omdat dat is wat hij doet. Hij verbindt twee werelden. Ook Jezus is niets menselijks vreemd. Hij heeft tijdens zijn leven op aarde gehuild, pijn geleden, gebeden tot God, of die Hem kon redden van de dood.

En tegelijkertijd was Jezus óók in alles hemels. Hij bracht heelheid waar hij verscheen: genezing, bevrijding, verzadiging. Waar hij was, ontstond er iets van eeuwigheid, Koninkrijk van God.

Hij ging zijn hemelse weg in onze troebele onafheid, hij ging zijn hemelse weg, zelfs toen hij aan deze wereld ten onder ging. Hij ging die weg tot het einde. En omdat hij dat alles onderging heeft God Hem heeft uitgeroepen tot hogepriester zoals Melchisedek. Priester voor eeuwig. Niets menselijk was Jezus als Hogepriester vreemd, want alleen zo kon hij solidair zijn met het volk.

Het is misschien ingewikkelde theologentaal, zo in Hebreëën, maar in een paar zinnen schetst de schrijver de kern van ons christelijk geloof. Dit is waar het omdraait. God is in alles mens geworden in Jezus van Nazareth, en omdat Jezus het lukte om zijn weg tot het einde toe te gaan, tot in de dood, heeft God hem verhoogd: hij is Jezus de Christus, hogepriester voor eeuwig.

Dat is de kern van de Hebreëënbrief.

Hierom draait het in ons geloof.

De vraag is nu hoe dat voor ons werkt.

Het eerste is dat doordat God mens is geworden, hij ons in alles kent. Jezus is als mens geboren. Hij kent onze pijn en onze vreugde. Hij weet wat lijden is en zelfs wat sterven is. Dichter bij kan

je niet komen. Wat je ook meemaakt aan vreugde en verdriet, weet dat God in Jezus het zelf ook heeft meegemaakt. En dat God dus naast je staat, er voor je is, je steunt omdat hij in alles met je mee kan voelen. Hij kent je zitten en je opstaan. Hij weet van je verdriet en je gemis. Hij kent je vreugde en de liefde die je wil delen.

In Jezus is God een mens geworden die naast je is.

Dat is een.

Moest Jezus dan sterven om de weg naar de hemel voor ons open te houden, zoals een hogepriester het zicht op God weer helder maakt op Grote Verzoendag?

Ja, er moest iets gebeuren. De relatie tussen mens en God was verstoord. Al vanaf Adam en Eva. En hij wordt telkens opnieuw verstoord waar wij onze roeping als mens mis verstaan. Waar we God en onze naaste vergeten en alleen aan ons zelf denken.

Steeds weer opnieuw kiezen we tégen God. We lopen steeds weer weg van onze verantwoordelijkheid.

Maar hoe herstel je de relatie met God? Door boete te doen? Door schuld te belijden en te dragen? Door te proberen het weer goed te maken met God? Hoe dan? Wat zou God dan van ons nodig hebben? Wij hebben niets om het goed te maken met God. Wij staan met lege handen. Wij kunnen dat niet.

Vanuit die vragen is onze klassiek gereformeerde verzoeningsleer ontstaan. God heeft niets van ons nodig, dus heeft God zijn Zoon naar ons gestuurd, om voor ons onze schuld te dragen, en onze straf te ondergaan, om zo de relatie met God te herstellen.

Maar ja, als Jezus zó voor ons gegeven is, dan komen wij er zelf wel erg makkelijk vanaf. De relatie met God is kapot gemaakt, en God lost het zelf op door voor een hemelse hogepriester te zorgen.

Daarom is er nog wel meer over te zeggen. Het vraagt ook iets van ons.

Ja: Het goede van Goede Vrijdag, is dat het God zelf is, die zich uiteindelijk zelf verantwoordelijk stelt voor de ontstane breuk. In Jezus komt op Hem zelf alle onrecht, alle zonde neer. God zet zichzelf op het spel. Hij opent het zicht op de hemel.

En dat vraagt een reactie van ons. Als Jezus de weg terug naar God voor ons heeft gebaad, realiséren wij ons dan dat we terug zijn voor Gods aangezicht? Dat we door God worden bemind, door Hem worden aanvaard gewoon zoals we zijn, zoals ooit Adam en Eva? Beseffen we dat er een nieuwe schepping aanbreekt, via het kruis, in die andere hof van Eden, de graftuin, op de vroege Paasmorgen?

Want daar gaat het om in onze reactie op de verzoening van Godswegen: je mag je angst afleggen, om te leven met God. Je bent héél gemaakt, je draagt iets van God bij je. Je draagt hem met je mee. Leef daar dan uit – als bevrijdde mensen.

God is nog nooit zo dichtbij geweest en weet dat je mag leven als bevrijd mens.

Hoe gaat dat dan?

Jezus vertegenwoordigt de hemel in deze wereld.

Als hogepriester vertegenwoordigt hij het heilige. Jezus geeft woorden en beelden aan God in deze gebroken wereld.

Alleen via Hem ontdek je iets van God in je leven.

Zoek dus het heilige in je leven.

Dat is de opdracht. Dat zou ons antwoord kunnen zijn op lijden, sterven en opstanding van Jezus. Waar is er heelheid in deze gebroken wereld? Waar zoeken mensen de vrede? Waar délen mensen – zelfs als ze weinig hebben. Waar doen mensen een poging elkaar te verstaan? Waar zorgen mensen met liefde voor anderen, voor de schepping. Waar staan mensen vol verwondering te kijken naar de schoonheid van de schepping? Ontluikend groen. Een eerste vlinder, eekhoorns in het Haagse Bos?

En een stapje verder: waar brengen wij zelf het heilige in?

Waar durven wij spreken van liefdevolle opvang van vreemdelingen, ook als daar heel hard tegen geschreeuwd wordt?

Waar maken wij een pas op de plaats, als de wereld voorbij raast.

Waar zoeken wij de rust en de stilte terwijl de wereld lawaai maakt.

Jezus wijst ons op het heilige in deze wereld.

En daarom wordt hij met Melchisedek vergeleken.

Die vreemde priester-koning uit Genesis, waar we eigenlijk helemaal niets van weten.

Wat deed hij? Midden in een oorlog?

Abraham komt met een leger en met frisse tegenzin Lot te hulp en vecht tegen vijf andere legers. Midden in een oorlog komt deze Melchisedek, uit het niets, alsof hij uit de hemel komt vallen. En misschien is dat ook wel zo. Hij trekt zich niets aan van de strijd en het gevaar, welnee, hij is er, gewapend met brood en wijn en zegen. En het rumoer valt stilt. Hier raken hemel en aarde even elkaar. Hij belichaamt de vrede in de oorlog. Hij verschijnt met brood en wijn. Hij vertegenwoordigt het heilige.

Zo zouden wij moeten zijn. Hemelse boodschappers. Met brood en wijn en zegen.

Zo zou de kerk moeten zijn: de belichaming van vrede in deze wereld.

Vanaf de heuvels van je eenzaamheid

Zag je de wereld razen daar beneden,

De chaos en het machtsvertoon, de strijd –

Wat was je zuinig op je eigen vrede

Totdat de plicht, de broedertrouw je dwong

Om af te dalen in het strijdgewoel;

Je ging, je zag, je had geen keus, je won

Met lede ogen en een slecht gevoel.

Toen kwam jou daar die vreemde priester tegen

Die koning van een bovenaardse stad,

En groette je met brood en wijn en zegen

En alle last en druk viel van je af,

Je hebt je vrede zomaar teruggekregen

Alsof je heel dicht bij de hemel was.

(Piet van Veldhuizen)

Amen.

- Muzikaal intermezzo

ANTWOORD

- Dankgebed en voorbeden, stil gebed, Onze Vader
- Collecte

GAAN

- Slotlied 'Zolang wij adem halen' (Lied 657: 1 en 4)
- Zegen
- Orgelspel